

**Επισφάλεια Πάνω και Κάτω από τη Σκηνή:
Κριτικές Προσεγγίσεις της Εργασίας στις Παραστατικές Τέχνες**

**Τελικό Συνέδριο Ερευνητικού Προγράμματος «Εργασιακή Επισφάλεια και Κοινωνική Συνοχή:
Η Περίπτωση των Πολιτιστικών και Δημιουργικών Βιομηχανιών (LaPreSc)»**

Αθήνα, 12-13 Σεπτεμβρίου 2025 || ETERON (Λεωκορίου 38-40, Αθήνα)

**** Έκθεση Φωτογραφίας || Θεανώ Μανουδάκη
«Φως και Σκιές: Ιστορίες Πάνω και Κάτω από τη Σκηνή»**

Παρασκευή 12 Σεπτεμβρίου 2025

Προσέλευση	09:00-09:30
Καλωσόρισμα Περιγραφή Προγράμματος Συνεδρίου και Έργου LaPreSc	09:30-10:00
Πάνελ I Η Ποσοτική Διάσταση της Έρευνας στους Κλάδους του Πολιτισμού και της Δημιουργικότητας Αλέξανδρος Μπαλτζής Αχλλέας Πηλιούσης Η έρευνα της καλλιτεχνικής εργασίας στο πρόγραμμα LaPreSc: μέθοδοι και κύρια ευρήματα Χρύσα Τσόγκα Καταγράφοντας την πολιτιστική απασχόληση: μεθοδολογικές προκλήσεις στη συλλογή ποσοτικών δεδομένων από το Μητρώο Απασχολούμενων στον Πολιτισμό του ΥΠΠΟ Ελένη Παπαδοπούλου Μεθοδολογικά πλαίσια σε εθνικές και ευρωπαϊκές στατιστικές στον τομέα του πολιτισμού Αγγελική Δεμερτζή Ζητήματα ταξινόμησης στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα: η περίπτωση της Αθήνας την περίοδο 2011-2021 Σχολιασμός-Συζήτηση Κώστας Κεχαγιόγλου, Μόνικα Τσιλιμπέρδη	10:00-11:45 Συντονισμός: Αλέξανδρος Μπαλτζής
Διάλειμμα Καφέ (15')	11:45-12:00
Πάνελ II Μουσική Εργασία: Στρατηγικές, Πρακτικές και Προκλήσεις Ασπασία (Σίσσυ) Θεοδοσίου Γιάννης Τσιουλάκης Ζώντας από τη μουσική: η εμπειρία της επισφάλειας στην Ελλάδα των πολλαπλών κρίσεων Αλεξάνδρα Καραμούτσιου «Θα μας πάρουν τη σκηνή να την κάνουν AirBnB»: DIY μουσικές καριέρες, επισφάλεια και αστικός εξευγενισμός Όλγα Κολοκυθά Η μετανάστευση των Ελλήνων μουσικών την εποχή της οικονομικής κρίσης Ελένη Καλλιμοπούλου Ασπασία (Σίσσυ) Θεοδοσίου Μουσική εργασία και παραγωγή συναισθήματος στην ελληνική δημοφιλή μουσική σκηνή	12:00-13:30 Συντονισμός: Γιάννης Τσιουλάκης

Πάνελ III Το Επάγγελμα του Ηθοποιού: Στρατηγικές και Δεξιότητες για τη Διαχείριση μιας Επισφαλούς Εργασιακής Συνθήκης Χριστίνα Καρακιουλάφη Χαρά Κόκκινου Η απασχόληση των ηθοποιών στην Ελλάδα εν μέσω κρίσεων και προκλήσεων: στρατηγικές διαχείρισης της εργασιακής επισφάλειας Γεράσιμος Κάρουλας Μελέτη διάγνωσης δεξιοτήτων για το επάγγελμα των ηθοποιών: μια θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση Σχολιασμός-Συζήτηση Λιζιάννα Δελβερούδη, Γιάννης Παναγόπουλος, Μανόλης Σειραγάκης	13:30-14:45 <u>Συντονισμός:</u> Χριστίνα Καρακιουλάφη
Ελαφρύ Γεύμα (45')	14:45-15:30
Πάνελ IV Επισφάλεια, Υποκειμενικότητες και Στρατηγικές Διαχείρισης του Εργασιακού Βίου στο Πεδίο του Χορού Αντιγόνη Παπαγεωργίου Αξιοπρεπής εργασία ή επιβίωση στον χώρο του χορού; Όψεις επισφάλειας και στρατηγικές διαχείρισης Ναταλία Κουτσούγερα Mansplaining & bro-code ως εμπόδια στην εξέλιξη μιας b-girl Σχολιασμός-Συζήτηση Πωλίνα Κρεμαστά, Κατερίνα Φώτη	15:30-16:40 <u>Συντονισμός:</u> Αντιγόνη Παπαγεωργίου
Πάνελ V Εργασιακή Επισφάλεια, Δεξιότητες και Αναδυόμενες Στρατηγικές στα Επαγγέλματα των Δημιουργικών Συντελεστών και των Τεχνικών Θοδωρής Κούτρος Όψεις της εργασιακής επισφάλειας και συλλογικές στρατηγικές σε «αόρατους» επαγγελματικούς κόσμους: η περίπτωση των εργαζομένων «στα παρασκήνια» Ελένη Σταματοπούλου Συντελεστές παραστατικών τεχνών: απόπειρα μιας πρώτης χαρτογράφησης Νίκος Γαϊτενίδης Μελέτη διάγνωσης δεξιοτήτων: τεχνικοί εκπομπών ραδιοφώνου, τηλεόρασης και οπτικοακουστικών μέσων. Μια θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση Σχολιασμός-Συζήτηση Γιάννης Κατωμερής, Κωστής Κοπανάς, Γιάννης Κωνσταντακόπουλος	16:40-18:15 <u>Συντονισμός:</u> Θοδωρής Κούτρος
Διάλειμμα καφέ (15')	18:15-18:30
Πάνελ VI TN και Streaming - Επιπτώσεις της Αλληλοεπικάλυψης στο Μουσικό Οικοσύστημα Βασίλης Γκίνος Ντίνος Γεωργούντζος Η πλατφόρμοποίηση της μουσικής και οι συνέπειές της στο μουσικό οικοσύστημα Σχολιασμός-Συζήτηση Μάνος Δεδεβέσης, Τάσος Κατοπόδης	18:30-19:30 <u>Συντονισμός:</u> Ασπασία (Σίσσυ) Θεοδοσίου
Ποτό Finger Food	19:30-20:00

Σάββατο 13 Σεπτεμβρίου 2025

Προσέλευση	09:00-09:30
<u>Πάνελ I</u> Συνδικάτα και ΣΣΕ στις Παραστατικές Τέχνες, το Θέαμα/Ακρόαμα και τον Οπτικοακουστικό Τομέα Χριστίνα Καρακιουλάφη Χαρά Κόκκινου Γιώργος Σώρος Το συνδικαλιστικό τοπίο και οι ΣΣΕ στις παραστατικές τέχνες, το θέαμα-ακρόαμα και τον οπτικοακουστικό τομέα: χαρτογράφηση των εξελίξεων και νέες προκλήσεις Σχολιασμός-Συζήτηση Απόστολος Καψάλης, Γιώργος Μπιθυμήτρης, Πάνος Παπαδημητρίου, Ιωάννης Σκανδάλης	09:30-10:45 Συντονισμός: Χαρά Κόκκινου Χριστίνα Καρακιουλάφη
Διάλειμμα Καφέ (15')	10:45-11:00
<u>Πάνελ II</u> Προτάσεις Πολιτικής για τη Βιωσιμότητα των Παραστατικών Τεχνών και τη Διασφάλιση της Αξιοπρέπειας του Καλλιτεχνικού Επαγγέλματος Αντιγόνη Παπαγεωργίου What is to be done? Στηρίζοντας τη δημιουργικότητα και την καλλιτεχνική παραγωγή Μόνικα Τσιλιμπέρδη Παρουσίαση του έργου του ΤΑΑ του Υπουργείου Πολιτισμού: εργασιακές και ασφαλιστικές μεταρρυθμίσεις στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα Ελίνα Δρακάκη Εργασία χωρίς δίχτυ: Η πρόκληση των δεξιοτήτων στις πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες: όψεις από το έργο του INE ΓΣΕΕ Σχολιασμός-Συζήτηση Χρήστος Καρράς, Μαργαρίτα Συγγενιώτου	11:00-12:35 Συντονισμός: Αντιγόνη Παπαγεωργίου Χριστίνα Καρακιουλάφη
<u>Πάνελ III</u> Τεχνητή Νοημοσύνη και Εικονική Πραγματικότητα: Ευκαιρίες και Προκλήσεις. Καλλιτεχνική Δημιουργία, Δικαιώματα και ο Ρόλος του Δημιουργού σε ένα Μεταβαλλόμενο Εργασιακό και Τεχνολογικό Τοπίο Πένυ Παπαγεωργοπούλου Χριστίνα Καρακιουλάφη Προς μια ηθική και συλλογική διακυβέρνηση στη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης: το παράδειγμα της οπτικοακουστικής/κινηματογραφικής παραγωγής και ο ρόλος των συνδικάτων Δημήτρης Χαρίτος Προκλήσεις και μέθοδοι δημιουργίας πολυχρηστικών εικονικών κόσμων στο metaverse με αξιοποίηση υπάρχοντος περιεχομένου Δημήτρης Δεληνικόλας Η χρήση εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης για την παραγωγή εικόνας και βίντεο στον κινηματογράφο και την τηλεοπτική διαφήμιση Αλεξάνδρα Γιαννοπούλου Τεχνητή Νοημοσύνη και δημιουργική παραγωγή: πώς μπορούμε να τη συνδιαμορφώσουμε συλλογικά; Σχολιασμός-Συζήτηση ENEM (Ένωση Ελλήνων Μεταγλωττιστών) Εκπρόσωπος, Θανάσης Μίλησης	12:35-14:25 Συντονισμός: Πένυ Παπαγεωργοπούλου
Ελαφρύ Γεύμα (45')	14:25-15:10
<u>Πάνελ III</u> Η Καλλιτεχνική Εκπαίδευση στον Τομέα των Παραστατικών Τεχνών: Προβλήματα και Προκλήσεις Μάνος Ελευθερόγλου Η νομική επισκόπηση των πτυχίων Ανώτερης Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης Σχολιασμός-Συζήτηση Μίνα Ανανιάδου, Φώτης Αποστολάρας, Θάνος Πολυμενέας-Λιοντήρης	15:10-16:15 Συντονισμός: Αλέξανδρος Μπαλτζής
Κλείσιμο προγράμματος	

Συμμετέχοντες/ουσες

Ανανιάδου Μίνα Χορεύτρια-Χορογράφος // Αντιπρόσωπος Σ.Ε.ΧΩ.ΧΟ (Σωματείο Εργαζομένων στο Χώρο του Χορού) στην ΠΟΘΑ

Αποστολάρας Φώτης Οργανωτικός Γραμματέας ΠΟΘΑ (Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Θεάματος Ακροάματος)

Γαϊτενίδης Νίκος Επιστημονικός Συνεργάτης ΙΝΕ-ΓΣΕΕ // Μεταδιδακτορικός Ερευνητής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Γεωργούντζος Ντίνος Γενικός Γραμματέας Οργανισμού Συλλογικής Διαχείρισης ΑΠΟΛΛΩΝ

Γιαννοπούλου Αλεξάνδρα Διδάκτορας Νομικής, Πανεπιστήμιο Paris, Panthéon-Assas // Νομική σύμβουλος σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας

Γκίνος Βασίλης Μουσικός

Δεδεβέσης Μάνος Διευθύνων Σύμβουλος Stay Independent

Δελβερούδη Λιζιάννα Ιστορικός Θεάτρου και Κινηματογράφου

Δεληνικόλας Δημήτρης Διδάκτορας, Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ, ΕΚΠΑ // Διδάσκων, Τμήμα Ψηφιακών Τεχνών και Κινηματογράφου, ΕΚΠΑ // Σκηνοθέτης

Δεμερτζή Αγγελική Οικονομική Γεωγράφος, Διδάκτορας ΕΜΠ

Δρακάκη Ελίνα Διδάκτορας Οικονομικών, Πανεπιστήμιο Κρήτης // Ερευνήτρια-Επιστημονική Συνεργάτιδα Ινστιτούτου Εργασίας ΓΣΕΕ

Ελευθερόγλου Μάνος Δικηγόρος ΔΝ Διοικητικού Δικαίου // Μεταδιδακτορας Διοικητικού Δικαίου, ΕΚΠΑ

ΕΝΕΜ (Ένωση Ελλήνων Μεταγλωττιστών) // Εκπρόσωπος

Θεοδοσίου Ασπασία (Σίσσυ) Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων *μέλος ερευνητικής ομάδας LaPreSc

Καλλιμπούλου Ελένη Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

Καρακιουλάφη Χριστίνα Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης *μέλος ερευνητικής ομάδας LaPreSc // Επιστημονικά Υπεύθυνη προγράμματος

Καραμούτσιου Αλεξάνδρα Μεταδιδακτορική ερευνήτρια // Διδάσκουσα, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Κάρουλας Γεράσιμος Επιστημονικός Συνεργάτης ΙΝΕ-ΓΣΕΕ // Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Καρράς Χρήστος Εκτελεστικός Διευθυντής, Ίδρυμα Ντίνου και Λίας Μαρτίνου

Κατοπόδης Τάσος Τραγουδιστής // Γενικός Γραμματέας ΠΟΘΑ (Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Θεάματος Ακροάματος)

Κατωμερής Γιάννης Σκηνοθέτης // Μέλος ΔΣ ΕΣΔ (Ένωσης Σκηνοθετών Δημιουργών)

Καψάλης Απόστολος Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Κεχαγιόγλου Κώστας Ηχολήπτης // Πρόεδρος ΠΟΘΑ (Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Θεάματος Ακροάματος)

Κόκκινου Χαρά Υποψήφια Διδάκτορας, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης *μέλος ερευνητικής ομάδας LaPreSc

Κολοκυθά Όλγα Senior Scientist, Center for Applied Music Research, University for Continuing Education Krems

Κοπανάς Κωστής Ηχολήπτης // Μέλος ΔΣ ΣΤΑΖΟΕ (Σωματείου Τεχνικών Απασχολούμενων σε Ζωντανές Οπτικοακουστικές Εκδηλώσεις)

Κούτρος Θωδωρής Υποψήφιος Διδάκτορας Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης *μέλος ερευνητικής ομάδας LaPreSc

Κουτσούγερα Ναταλία Διδάκτορας Κοινωνικής Ανθρωπολογίας // Ε.Δι.Π. Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Κρεμαστά Πωλίνα Χορεύτρια-Χορογράφος // Καθηγήτρια χορού και εφαρμοσμένης ανατομίας

Κωνσταντακόπουλος Γιάννης Ηθοποιός-Θεατρολόγος // Γραμματέας ΣΕΕΘ (Σωματείου Εργαζομένων Εθνικού Θεάτρου)

Μίλησης Θανάσης Σκηνοθέτης // Ταμίας ΠΟΘΑ (Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Θεάματος Ακροάματος)

Μπαλτζής Αλέξανδρος Καθηγητής, Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης *μέλος ερευνητικής ομάδας LaPreSc

Μπιθυμήτρης Γιώργος Ερευνητής, Ινστιτούτο Κοινωνικών Ερευνών, ΕΚΚΕ (Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών)

Παναγόπουλος Γιάννης Ηθοποιός-Σκηνοθέτης // Καθηγητής υποκριτικής // Υποψήφιος Διδάκτορας, Τμήμα Παραστατικών και Ψηφιακών Τεχνών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Παπαγεωργίου Αντιγόνη Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πάντειο Πανεπιστήμιο *μέλος ερευνητικής ομάδας LaPreSc

Παπαγεωργοπούλου Πένυ Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ, ΕΚΠΑ *μέλος ερευνητικής ομάδας LaPreSc

Παπαδημητρίου Πάνος Τεχνικός Κινηματογράφου // Πρόεδρος ΕΤΕΚΤ-ΟΤ (Ένωσης Τεχνικών Ελληνικού Κινηματογράφου και Τηλεόρασης - Οπτικοακουστικού Τομέα)

Παπαδοπούλου Ελένη Ελληνική Στατιστική Αρχή, Προϊσταμένη Τμήματος Στατιστικών Τουρισμού και Πολιτισμού

Πηλιούσης Αχιλλέας Υποψήφιος Διδάκτορας, Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης *μέλος ερευνητικής ομάδας LaPreSc

Πολυμενέας-Λιοντήρης Θάνος Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

Σειραγάκης Μανόλης Ηθοποιός-Σκηνοθέτης // Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Σκανδάλης Ιωάννης Επίκουρος Καθηγητής, Νομική, ΕΚΠΑ // Μεσολαβητής ΟΜΕΔ

Σταματοπούλου Ελένη Σκηνοθέτιδα // Διδάσκουσα, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης // μέλος ΔΣ σωματείου «Κάτω από τη Σκηνή»

Συγγενιώτου Μαργαρίτα Λυρική Τραγουδίστρια // Γραμματέας Δημοσίων Σχέσεων ΠΟΘΑ (Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Θεάματος Ακροάματος)

Σώρος Γιώργος Υποψήφιος Διδάκτορας, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης *μέλος ερευνητικής ομάδας LaPreSc

Τσιλιμπέρδη Μόνικα Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ανάπτυξης Σύγχρονης Δημιουργίας του Υπουργείου Πολιτισμού

Τσιουλάκης Γιάννης Reader in Anthropology, School of History, Anthropology, Philosophy and Politics, Queen's University Belfast *μέλος ερευνητικής ομάδας LaPreSc

Τσόγκα Χρύσα Στατιστικός Επικεφαλής, Προϊσταμένη Τμήματος Έρευνας, Τεκμηρίωσης και Στατιστικής, Διεύθυνση Ανάπτυξης Σύγχρονης Δημιουργίας, ΥΠΠΟ

Φώτη Κατερίνα Χορογράφος-Χορεύτρια // Δικηγόρος

Χαρίτος Δημήτρης Καθηγητής, Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ // Τμήμα Ψηφιακών Τεχνών και Κινηματογράφου, ΕΚΠΑ